

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Warszawa, dnia 31 stycznia 2022 r.

SPS-WP.020.21.5.2022

Przewodniczący
NT Komisji
Dyrektor
Udziałowca
AP
PBE
BBK
SPK

Przewodniczący
Komisji Krajowej
NSZZ "Solidarność"
Pan Piotr Duda

Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałek Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U.2019.263 t.j. ze zm.) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paulina Hennig-Kłoska), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

Dariusz Salamończyk

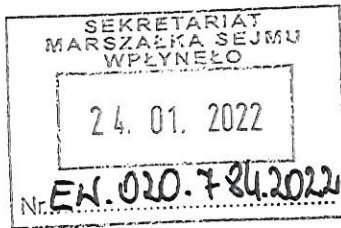
2050

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPSNP-020.21.2022*

Data wpływu *24. 01. 2022*

Warszawa, dn. .01.2022 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu grupa posłów przedstawia projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniona została posłanka Paulina Hennig-Kłoska.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kłoska
w imieniu wnioskodawców

Paulina Hennig-Kłoska
Posłanka na Sejm RP
Koło Parlamentarne Polska 2050

Ustawa

z dnia

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1 i 24) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 dodaje się ust. 4c -4e w brzmieniu:

“4c. Od dochodów rodzica lub opiekuna prawnego, podlegającego obowiązkowi podatkowemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1, będącego panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację w rozumieniu odrębnych przepisów, lub osobą pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jej małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności, jeżeli ten rodzic lub opiekun w roku podatkowym samotnie wychowuje dzieci:

- 1) małoletnie,
 - 2) bez względu na ich wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
 - 3) do ukończenia 25. roku życia uczące się w szkołach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce lub w przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b lub uzyskały przychody, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148, w łącznej wysokości przekraczającej kwotę stanowiącą iloraz kwoty zmniejszającej podatek określonej w art. 27 ust. 1b pkt 1 oraz stawki podatku, określonej w pierwszym przedziale skali, o której mowa w art. 27 ust. 1, z wyjątkiem renty rodzinnej
- podatek może być określony, z zastrzeżeniem ust. 8, na wniosek wyrażony w rocznym zeznaniu podatkowym, w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, z

uwzględnieniem art. 7, z tym że do sumy tych dochodów nie wlicza się dochodów (przychodów) opodatkowanych w sposób zryczałtowany na zasadach określonych w tej ustawie.

4d. Zasada i sposób opodatkowania, o których mowa w ust. 4c, mają zastosowanie również do osób, o których mowa w art. 3 ust. 2a, samotnie wychowujących w roku podatkowym dzieci, jeżeli łącznie spełniają następujące warunki:

- 1) mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej;
- 2) osiągnęły podlegające opodatkowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przychody w wysokości stanowiącej co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego w danym roku podatkowym;
- 3) udokumentowały certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

4e. Do podatników, o których mowa w ust. 4d, przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.”;

2) w art. 26 po ust. 7e dodaje się ust. 7ea w brzmieniu:

„7ea. Odliczenie kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 6 przysługuje bez względu na wysokość dochodu ustalonego zgodnie z ust. 1.

3) po art. 27b dodaje się art. 27ba w brzmieniu:

“Art. 27ba. W przypadku emeryta uzyskującego dochody:

- 1) z pracy wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia;
 - 2) działalności wykonywanej osobiście na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia;
 - 3) działalności gospodarczej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym poprzez położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagraniczny zakład;
- Podatek dochodowy, obliczony zgodnie z art. 27 lub art. 30c, w pierwszej kolejności ulega obniżeniu o kwotę:

1)składki na ubezpieczenie zdrowotne, o której mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, z późn. zm.):

a)opłaconej w roku podatkowym bezpośrednio przez podatnika zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

b)pobranej w roku podatkowym przez płatnika zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

- obniżenie nie dotyczy składek, których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie ustawy oraz składek, których podstawę wymiaru stanowi dochód, od którego na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku;

2)składki zapłaconej w roku podatkowym ze środków podatnika na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne podatnika lub osób z nim współpracujących, zgodnie z przepisami dotyczącymi obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego obowiązującymi w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub w Konfederacji Szwajcarskiej, z zastrzeżeniem ust. 4.";

4) po art. 27ea dodaje się art. 27eb w brzmieniu:

„Art. 27eb. Podatnik, spełniający warunki, o których mowa w art. 27ae może odliczyć kwotę, o której mowa w art. 27ae albo na wniosek wyrażony w rocznym zeznaniu podatkowym zastosować sposób opodatkowania, o którym mowa w art. 6 ust. 4c.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Zgodnie z obowiązującymi dotychczas przepisami art. 6 ust. 4–4b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych od dochodów rodzica lub opiekuna prawnego podlegającego obowiązkowi podatkowemu, będącego panną, kawalerem, wdową, wdowcem,

rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację, lub osobą pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jej małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności, jeżeli ten rodzic lub opiekun w roku podatkowym samotnie wychowuje dzieci:

- 1) małoletnie,
- 2) bez względu na ich wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
- 3) do ukończenia 25 roku życia uczące się w szkołach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce lub w przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b lub uzyskały przychody, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148, w łącznej wysokości przekraczającej kwotę stanowiącą iloraz kwoty zmniejszającej podatek określonej w art. 27 ust. 1b pkt 1 oraz stawki podatku, określonej w pierwszym przedziale skali, o której mowa w art. 27 ust. 1, z wyjątkiem renty rodzinnej- podatek może być określony na wniosek wyrażony w rocznym zeznaniu podatkowym, w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci, z uwzględnieniem art. 7, z tym że do sumy tych dochodów nie wlicza się dochodów (przychodów) opodatkowanych w sposób zryczałtowany.

W wyniku nowelizacji przesądzono o likwidacji prawa podatnika będącego osobą samotnie wychowującą dziecko albo dzieci do wspólnego opodatkowania się z tym dzieckiem albo z tymi dziećmi na rzecz ustanowienia uprawnienia tej osoby do odliczenia od podatku kwoty w wysokości 1 500 zł. Przedstawiając ratio legis zgłoszonych poprawek podniesiono, co następuje: „Wprowadzenie kwoty wolnej od podatku w wysokości 30 000 zł zwielokrotni zysk samotnych rodziców w stosunku do korzyści uzyskiwanych przez rodziców będących małżonkami, co może być powszechnie postrzegane jako nieuzasadnione. Ponadto stan ten może generować daleko idące skutki społeczne w postaci wzrostu liczby rozwodów uwarunkowanych względami ekonomicznymi”. Abstrahując od tego, że zaprezentowany pogląd co do „skutków społecznych” nie został poparty żadnymi argumentami (w tym danymi, które przynajmniej uprawdopodobniłyby jego prawdziwość), wnioskodawca

poprawek nie uwzględnił w swej argumentacji dyspozycji wyrażonej w art. 71 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji, wedle której rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Powołane unormowanie wyraża prawo podmiotowe podlegające ochronie w trybie skargi konstytucyjnej, przy czym pomoc dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietnych i niepełnych, ma mieć charakter „szczególny”, a więc wykraczający poza zwykłą pomoc dla osób utrzymujących dzieci albo pomoc świadczoną innym osobom. Przyjmując zatem – tak w świetle treści zgłoszonej poprawki, jak i jej uzasadnienia – założenie, że zastąpienie uprawnienia podatnika będącego osobą samotnie wychowującą dziecko albo dzieci do wspólnego opodatkowania się z tym dzieckiem albo z tymi dziećmi uprawnieniem do odliczenia od podatku kwoty w stałej wysokości 1 500 zł, skutkuje – co do zasady – likwidacją *sui generis* preferencji tej grupy podatników, prowadząc do uszczuplenia ich sytuacji dochodowej. Nie zasługuje na aprobatę likwidacja możliwości łącznego rozliczania się samotnego rodzica wraz z dzieckiem. Wnioskodawca nie przedstawił wystarczających argumentów za likwidacją tego rozwiązania. Skutki likwidacji tej możliwości odczują przede wszystkim gospodarstwa domowe samotnych rodziców, które powinny być szczególnie wspierane przez Państwo. Zauważyć należy, że w zależności od dochodów samotnego rodzica mogą oni na projektowanych rozwiązaniach stracić. Państwo jest zobowiązane do szczególnego wsparcia takich rodzin, dlatego nie uzasadnione jest wprowadzanie rozwiązań, które mogą skutkować pogorszeniem się sytuacji materialnej danej rodziny. Każda rodzina spełniająca wymogi powinna wybrać, z którego rozwiązania będzie chciała skorzystać.

Zastrzeżenia budzi także sposób modyfikacji ulgi rehabilitacyjnej. Ulga rehabilitacyjna nie przysługuje każdemu. Ulga rehabilitacyjna przysługuje osobom z niepełnosprawnościami lub podatnikom mającym na utrzymaniu osoby z niepełnosprawnościami. Roczny dochód osoby pozostającej na utrzymaniu nie może jednak przekraczać dwunastokrotności kwoty renty socjalnej obowiązującej w grudniu danego roku podatkowego. Jej celem jest ułatwienie wykonywania czynności życiowych osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom.

W przypadku niektórych osób może się okazać, że nie skorzystają z ulgi rehabilitacyjnej, bo po prostu nie będą miały z czego jej odliczyć. Wszystko to za sprawą wprowadzenia nowej kwoty wolnej od podatku w ramach Polskiego Ładu. Jeżeli dochód danej osoby nie

przekroczy progu tzw. kwoty wolnej od podatku, która wynosi od nowego roku 30.000 zł, to nie skorzysta ona z ulgi rehabilitacyjnej. Wynika to z tego, że takiej osoby nie obciążał podatek dochodowy, a więc nie będzie miała od czego odliczyć wydatków na leczenie.

Ponadto w obowiązującej ustawie zawarto „pułapkę” dla dorabiających emerytów. Nowe przepisy zakładają bowiem, że, mając dochody z pracy i emerytury, będzie można skorzystać tylko raz z kwoty wolnej od podatku, a zarówno od pensji, jak i emerytury trzeba płacić składkę. Biorąc pod uwagę dochody osoby jednocześnie pobierającej emeryturę i pracującej, należy zauważyć, że kwota wolna skonsumowana zostanie w wypłacie emerytury. Oznacza to, że wynagrodzenie będzie pomniejszone o zaliczkę na podatek dochodowy bez kwoty zmniejszającej podatek. Z obu tytułów pracujący emeryt będzie musiał zapłacić pełną składkę zdrowotną w wysokości 9 proc., która nie będzie podlegała odliczeniu od podatku. Przykładowo więc pensja Jana Kowalskiego w wyniku wprowadzonych w ustawie rozwiązań w styczniu będzie niższa o ok. 1000 zł, a emerytura – o 208 zł. W sumie więc wypłaty Kowalskiego skurczą się o ponad 1200 zł miesięcznie w porównaniu z 2021 rokiem. Rocznie oznacza to ok. 14,5 tys. zł straty.

Proponuje się, by ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Projektowany termin z uwagi na wprowadzenie korzystnych rozwiązań zarówno dla przedsiębiorców i konsumentów jest wystarczającym okresem *vacatio legis*.

Przedłożony projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy ma pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ma na celu usunięcie najbardziej podstawowych wad Polskiego ładu, uderzających w dochody grup obywateli najbardziej potrzebujących wsparcia ze strony państwa - samotnych rodziców, osób z niepełnosprawnościami i emerytów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

W projekcie proponuje się przywrócenie prawa podatnika będącego osobą samotnie wychowującą dziecko albo dzieci do wspólnego opodatkowania się z tym dzieckiem albo z tymi dziećmi, które to prawo zostało zlikwidowane przepisami wprowadzonymi przez Polski Ład i zastąpione ustanowieniem uprawnienia tej osoby do odliczenia od podatku kwoty w wysokości 1 500 zł.

Ponadto wprowadza się możliwość odliczenia ulgi rehabilitacyjnej także w przypadku, gdy osoba nie osiągnie dochodu równego kwocie wolnej od podatku.

Dodatkowo, w celu zachęcenia emerytów do pozostania na rynku pracy proponuje się, by w przypadku dochodów uzyskiwanych przez nich ze stosunku pracy czy działalności gospodarczej mogli oni odliczyć składkę zdrowotną do tych dochodów.

